

BAHASA DAERAH UNTUK ANAK USIA PERTETEMUAN KE-4 MENULIS (NULIS)

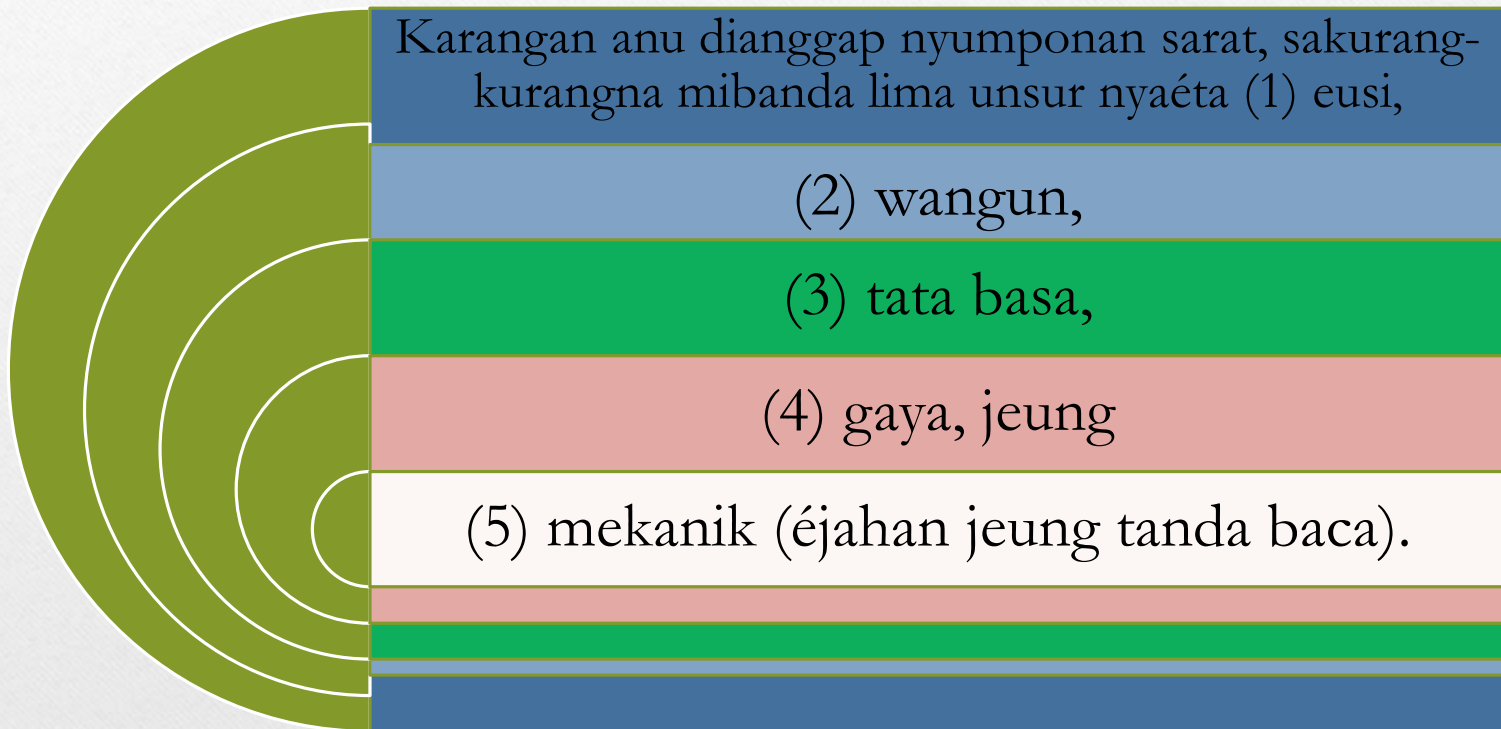
Oleh: Hj. Komala, M.Pd
PRODI PG PAUD
IKIPSILIWANGI
BANDUNG
9 OKTOBER 2020

Watesan Nulis

Nulis atawa ngarang mangrupa kamampuh ngagunakeun basa dina wangun tinulis, pikeun nepikeun gagasan, eusi pikiran, kahayang, kereteg haté, atawa informasi. Nepikeun gagasan atawa informasi dina wangun tinulis kudu dipigawé kalawan daria tur ati-ati, sarta dipigawé dina waktu anu rinéh sangkan bisa mikir pikeun nyusun jadi kalimah. Tina kalimah jadi paragraf, paragraf jadi wacana jeung saterusna, nepi ka ngajanggélék jadi wangun karangan anu mibanda ajén jeung tujuan.

Sarat Karangan nu Alus

Gorys Keraf (1984) nétélakeun yén karangan téh hakékatna mangrupa gambaran tina eusi pikiran atawa rasa, anu diwujudkeun dina wangun tinulis. Sangkan mampuh nétélakeun eusi pikiran atawa rasa kalawan gembler, leuwih ti heula kudu nyangkem aspék-aspék basa kayaning:

- Nyangkem sajumlahing kabeungharan kecap;
- Nyangkem kaédah-kaédah sintaksis;
- Mibanda kamampuh gaya nu merenah; jeung
- Mibanda bahan karangan.

a. Kabeungharan Kecap

Nyangkem sajumlahing kabeungharan kecap (kosa kata) mangrupa pasaratan penting pikeun ngébréhkeun eusi pikiran atawa rasa dina wangun tinulis. Leuwih loba nyangkem kabeungharan kecap bakal leuwih lancar jeung loba deui atawa gagasan anu bisa dipedar. Numutkeun sipatna kecap bisa dibédakeun jadi dua rupa; (1) konotatif nyaéta kecap anu ngandung harti rangkepan, jeung (2) dénotatif nyaéta kecap anu ngandung harti satarabasna.

Kalimah Efektif

Kalimah Efektif Midangkeun eusi pikiran atawa gagasan kalawan gembleng sarta bisa kaharti kalawan luyu jeung anu dimaksud, teu cukup ku nyangkem sajumlahing kabeungharan kecap wungkul, tapi ogé kudu mampu midangkeun gagasan dina wangun kalimah anu efektif.

Kalimah efektif nyaéta kalimah anu bisa ngébréhkeun eusi pikiran kalawan merenah. Kalimah efektif salian ti ngandung kakuatan anu bisa némbongkeun eusi pikiran pangarang téh, ogé gampang kahartina.

Sarat Kalimat Efektif

(1) bisa ngawakilan eusi pikiran kalawan merenah,

(2) sanggup méré gambaran anu sarua jeung eusi pikiran pangarang.

(3) Kalimah éféktif mibanda sawatara pasaratan, nyaéta: gembheng: kalimah anu bisa némbongkeun beungkeutan gagasan sarta ngandung hiji ide poko. (3) kohérens: kalimah anu ngawangun alinéa némbongkeun runtuyan anu sinambung.

Alinea

Alinéa atawa paragraf nyaéta beungkeutan pikiran nu mangrupa kumpulan atawa gabungan tina kalimah-kalimah pikeun pangawangun hiji gagasan. Dina alinéa hiji gagasan katémbong leuwih ébréh.

Teu béda ti nyusun kalimah, nyusun alinéa anu éféktif mérédih pasaratan, nyaéta:

Gembleng; kalimah-kalimah anu ngawangun alinéa kudu némbongkeun beungkeutan perkara atawa tema. •

Lanjutan

Koherensi; kalimah-kalimah ngaruntuy kalawan sinambung gampang kaharti, némbongkeun jalan pikiran anu wajar tur ngarojong kana téma.

- kalimah-kalimah anu ngawangun alinéa némbongkeun wincikan gagasan tur ngaruntuy kalawan sinambung.
- Pamekaran alinéa katémbong tina runtuyan kalimah anu medar téma

Gaya

Gaya basa atawa style nyaéta mangrupa kaparigelan dina makéna basa pikeun méré warna kana ieu karangan. Gaya basa mangrupa cara némbongkeun eusi pikiran ku kaparigelan makéna basa. Gaya basa mangrupa bagian tina diksi (pilihan kecap), loyog henteuna hiji kalimah atawa kecap pikeun némbongkeun gagasan. Kaparigelan némbongkeun eusi pikiran, mangaruhan kana gaya basa pangarang. Ku kituna, gaya basa raket patalina jeung aspék kabasaan kayaning diksi, frasa, klausa, jeung kalimah.

Ejahan jeung Tata Basa

Éjahan nyaéta palanggeran ngeunaan cara makéna aksara gedé atawa leutik, ipis atawa kandel, déngdék jeung ajeg, jsté. Sakumaha anu ditangtukeun dina palanggeran éjahan basa Sunda.

